

**ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ  
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ**

*Η νέα γενιά στην εποχή των διαδοχικών κρίσεων*

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαπενταετίας, οι δύο μεγάλες διεθνείς κρίσεις, πρώτα η οικονομική και στη συνέχεια η υγειονομική, επέφεραν ριζικές αλλαγές στη ζωή των σύγχρονων κοινωνιών. Ιδίως για τη νέα γενιά, η προσαρμογή στις νέες, αντικειμενικά δυσμενέστερες, συνθήκες συνοδεύθηκε από ματαιώσεις, αγωνιώδη ερωτήματα για το παρόν, αλλά και την υπονόμηση του σύμφυτου με τη νεότητα, αισθήματος ελπίδας για το μέλλον. Το πρόσφατο σοκ για τους νέους ανθρώπους προήλθε αναμφίβολα από τις συνέπειες της πανδημίας, δεδομένου ότι ο παρατεταμένος εγκλεισμός φαίνεται ότι αφήνει το έντονο αποτύπωμά του τόσο στην ψυχική υγεία όσο και στις διαπροσωπικές σχέσεις. Πέρα, όμως, από τις αλλαγές στο στενό περιβάλλον των νέων, οι διαδοχικές κρίσεις προκάλεσαν και γενικότερες ανακατατάξεις στα πεδία της οικονομίας, της αγοράς εργασίας και της πολιτικής. Σε αντίθεση με τις προηγούμενες γενιές, που μπορούσαν σχετικά εύκολα να βρουν μια σταθερή θέση εργασίας, οι σημερινοί νέοι βιώνουν το φαινόμενο της περιστευόμενης πόρτας, δηλαδή της διαρκούς μετάβασης από την ανεργία στην επισφαλή εργασία και αντιστρόφως. Υπό το βάρος, λοιπόν, της γενικευμένης ανασφάλειας που βιώνει η νέα γενιά, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί τυχαίο ότι τηρεί μια στάση αμφισβήτησης των κοινωνικών, αλλά και των πολιτικών θεσμών. Χωρίς να στρέφουν την πλάτη στα κοινά, οι νέοι άνθρωποι υιοθετούν νέα πρότυπα πολιτικής συμμετοχής, τα οποία σε μεγάλο βαθμό συνδέονται με την ψηφιακή τεχνολογία, και διατυπώνουν καινούρια αιτήματα.

Η νέα αυτή πραγματικότητα δεν θα μπορούσε να μην επηρεάσει τον ερευνητικό προσανατολισμό της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών (ΣΚΕ) του Πανεπιστημίου Κρήτης αλλά και το διάλογο στους κόλπους της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου Κρήτης με συναδέλφους από άλλα πανεπιστήμια ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού.

Επειδή τα πορίσματα των σχετικών μελετών δεν είναι φρόνιμο να συζητούνται μόνο μεταξύ των ειδικών, η ΣΚΕ αποφάσισε να οργανώσει έναν εξωστρεφή κύκλο σεμιναρίων, με τίτλο: «*Η νέα γενιά στην εποχή των διαδοχικών κρίσεων*», ο οποίος δεν απευθύνεται μόνο στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας, αλλά και στην ευρύτερη κρητική κοινωνία.

Η δεύτερη συνάντηση του κύκλου, με τίτλο: «**Νεολαία και Πολιτική**», θα διεξαχθεί τη Δευτέρα, **4 Απριλίου 2022**, στις **19:00**. Εισηγήτριες θα είναι οι κκ. **Μάρω Παντελίδου Μαλούτα**, Ομότιμη Καθηγήτρια, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, ΕΚΠΑ και **Λίνα Ζηργάνου Καζολέα**, Υποψήφια Διδασκίστρια, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, ΕΚΠΑ, και σχολιαστής ο **Ευθύμιος Παπαβλασόπουλος**, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

*Ακολουθούν οι περιλήψεις των εισηγήσεων:*

**Τίτλος Πρώτης Εισήγησης:** Μεταβαλλόμενα πρότυπα πολιτικότητας της νεολαίας: Απομάκρυνση, επιστροφή, προοπτικές

**Εισηγήτρια:** Μάρω Παντελίδου Μαλούτα

Στις εκλογικές αναμετρήσεις του 2015, όπως και σε αυτές του 2012, πρωταγωνίστρια από μια άποψη ήταν η νεολαία. Αφενός, νέες και νέοι επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό το εκλογικό αποτέλεσμα, αφού για τις πολιτικές εξελίξεις αποφασίζουν τελικά οι αναποφάσιστοι/ες, όπου υπεραντιπροσωπεύεται η νεολαία με τη χαμηλή κομματική ταύτιση που την χαρακτηρίζει. Αφετέρου, η εκλογική συμπεριφορά τους υπήρξε δηλωτική σημαντικών αλλαγών που έχουν συντελεστεί στην ελληνική πολιτική κουλτούρα και μόλις τότε αποτυπώθηκαν εκλογικά. Ήδη, τα γεγονότα διαμαρτυρίας την περίοδο της κρίσης πρόβαλλαν σημαντικές μεταβολές στα πρότυπα πολιτικής συμμετοχής των νέων, με την «επιστροφή της νεολαίας στην πολιτική» να συντελείται μέσω νέων διόδων, με άλλους όρους και με διαφορετικά αιτήματα. Κατέληξε δε σε σαφή αριστερόστροφη τάση που αποτυπώθηκε εκλογικά ακόμη και το 2019. Η πρόσφατη μεγάλη ανάπτυξη της διεθνούς βιβλιογραφίας για την πολιτικότητα των νέων οφείλεται ακριβώς στην έκταση και τη βαρύτητα των αλλαγών που παρατηρούνται, και που συνδέονται με μεταβολές στο κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον, οι οποίες συμβάλλουν στη διαμόρφωση νέων στάσεων και αντιλήψεων, ειδικά στους/ις νεότερους/ες. Ερευνώντας την εξέλιξη της πολιτικότητας των νέων στην ελληνική πολιτική κουλτούρα μπορούμε να δούμε πώς η ελληνική νεολαία εντάσσεται, αλλά και πόσο αποκλίνει από τις ευρύτερες ευρωπαϊκές τάσεις, καθώς και ποιες είναι οι προοπτικές εξέλιξης της πολιτικής φυσιογνωμίας της, σε συνθήκες συνεχούς κρίσης και αβεβαιότητας. Κάτι που μας επιτρέπει να κάνουμε προβολές όσον αφορά μελλοντικές εξελίξεις στο πολιτικό σύστημα, αφού η εναλλαγή των γενεών είναι ο βασικότερος παράγοντας πολιτικών μεταβολών.

**Τίτλος Δεύτερης Εισήγησης:** Η πολιτική συμμετοχή των νέων στην ύστερη νεωτερικότητα: (απλώς) νέες μορφές δράσης ή διαφοροποιημένες αναπαραστάσεις της πολιτικής;

**Εισηγήτρια:** Λίνα Ζηργάνου Καζολέα

Η ιστορική εξέλιξη της πολιτικής συμμετοχής, στις δυτικές δημοκρατίες, ήδη από το τέλος του 20ου αι., διέπεται από μία διπλή κίνηση: από τη μία πλευρά έχουμε την υποχώρηση των «παραδοσιακών», θεσμοποιημένων μορφών συμμετοχής, ενώ από την άλλη οι πολίτες βρίσκουν εναλλακτικές συμμετοχικές διεξόδους, δημιουργώντας νέα ρεπερτόρια δράσης που προτάσσουν έναν προεικονιστικό και εξατομικευμένο τρόπο άσκησης της πολιτικής, που συχνά αξιοποιεί τα νέα ψηφιακά μέσα. Σε αυτή την εξέλιξη, όπως τεκμηριώνεται πολλαπλά από την εμπειρική έρευνα, πρωτοστατούν οι νέοι και οι νέες. Η σχετική βιβλιογραφία πολύ συχνά περιορίζεται σε μία διχοτομική αποτίμηση της κατάστασης της πολιτικής συμμετοχής, τονίζοντας είτε τη μαζική αποδέσμευση από τους παραδοσιακούς διαύλους συμμετοχής, είτε

αναγνωρίζοντας την εμφάνιση νέων πεδίων και μορφών παρέμβασης. Το δίπολο αυτό συνήθως συνοδεύεται και από μία κανονιστικού τύπου συζήτηση σχετικά με τις συνέπειες για τη δημοκρατία, ειδικά όσον αφορά το μακροπρόθεσμο αποτύπωμα της απομάκρυνσης μέρους των νεότερων γενεών από την πολιτική.

Ωστόσο, πιο πρόσφατες προσεγγίσεις αντιμετωπίζουν κριτικά το παραπάνω δίπολο: τόσο η διάδοση μορφών συμμετοχής που αποτελούνται από μη πολιτικές, καθημερινές δραστηριότητες που χρησιμοποιούνται για πολιτικούς σκοπούς, όσο και η έννοια της «πολιτικής μη-συμμετοχής» μας αναγκάζουν να στραφούμε πέρα από την αντιπαράθεση μεταξύ απομάκρυνσης vs μετασχηματισμού. Πλέον, τα όρια του πολιτικού και της πολιτικής γίνονται δυσδιάκριτα και περατά, ενώ η μη συμμετοχή δεν γίνεται κατανοητή απαραίτητα ως απάθεια, με όλες τις αρνητικές της συνδηλώσεις, αλλά μπορεί να έχει θετικό πρόσημο, συμπεριλαμβάνοντας πολίτες που φαινομενικά είναι αδιάφοροι, αλλά στην πραγματικότητα χαρακτηρίζονται από λανθάνουσα ή στοχευμένη, ad hoc πολιτική συμμετοχή. Η πολιτική μπορεί να μοιάζει μη ελκυστική ή ακόμα και άσχετη με τις ζωές των νέων, ενώ μπορεί να αισθάνονται ότι αποκλείονται ή περιθωριοποιούνται από τη θεσμική πολιτική. Κρίνεται λοιπόν απαραίτητο να διερευνήσουμε, πέρα από τις αλλαγές στο επίπεδο και τη μορφή της πολιτικής συμμετοχής των νέων, τις ποιοτικές αλλαγές που ενδεχομένως συντελούνται, στρέφοντας το ενδιαφέρον μας στα ίδια τα υποκείμενα και τις μεταβαλλόμενες εννοιολογήσεις και αναπαραστάσεις τους για την πολιτική.

Η παρακολούθηση του Διεπιστημονικού Σεμιναρίου είναι **δωρεάν**. Η διαδικτυακή παρακολούθηση του Διεπιστημονικού Σεμιναρίου είναι δυνατή μέσω του συνδέσμου zoom:

<https://zoom.us/j/96890607119?pwd=c0tiNlpWQTdVNHFjSVjg4OCt6bmhBdz09>

MeetingID: 968 9060 7119

Passcode: 328130

Η σελίδα του Σεμιναρίου στο Facebook είναι: [www.shorturl.at/dgCDW](http://www.shorturl.at/dgCDW)

Για το Πρόγραμμα του Σεμιναρίου δείτε εδώ:

<http://www.soc.uoc.gr/el/page/13108/diepistimoniko-seminario-tis-sxolis-koinwnikwn-epistimwn>

Η Επιτροπή του Διεπιστημονικού Σεμιναρίου της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών:

**Αλέξανδρος Κεσσόπουλος** (Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης)

**Θεανώ Κοκκινάκη** (Τμήμα Ψυχολογίας)

**Βαγγέλης Νικολαΐδης** (Τμήμα Οικονομικών Επιστημών)

**Αθηνά Σκουλαρίκη** (Τμήμα Κοινωνιολογίας)